

GÜNDÜĞA

3 aprel 2020-ci il № 7 - 8 (67334)

İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

Qəzet 1931-ci ildən çıxır. e-mail: gundogarqazeti@box.az

Təsisçilər: Neftçala Rayon İcra Hakimiyyəti və redaksiyanın jurnalist kollektivi

Prezident İlham Əliyev:

Azərbaycan xalqını həmrəyliyə, məsuliyyətə dəvət edirəm. Əminəm ki, biz birlikdə bütün sınaqların üzəə çıxacağıq

Novruz bayramı münasibətilə xalqa ünvanladığı təbrikində "Bu il koronavirusa görə kütləvi tədbirlərin keçirilməsi mümkün deyil" deyə dövlətimizin başçısı sonra əminliklə vurğuladı: "Azərbaycan xalqı bu vəziyyəti yaxşı anlayır. Azərbaycan dövləti tərəfindən görülen bütün tədbirlər xalqın sağlamlığını, ölkəmizin təhlükəsizliyini təmin etmək üçündür. Ona görə xahiş edirəm ki, hər bir vətəndaş öz məsuliyyətini dərk etsin..."

Sonra ilin əvvəlindən görülmüş işlərin ölkəmizin uğurlu inkişafını bir daha təsdiqlədiyini, Azərbaycanın müasirləşdiyini, genişləndiyini, ölkədə aparılan islahatların demək olar ki, bütün sahələri əhatə etdiyini, öten il aparılan islahatların iqtisadi sahədə böyük dəyişikliklərə səbəb olduğunu bildiren Prezident İlham Əliyev şəffaflik prinsiplərini tətbiq nəticəsində dövlət büdcəsinə 1 milyard manatdan çox vəsaitin daxil olduğunu və bu vəsaitin son qəpiyinə qədər insanların sosial problemlərinin həllinə istiqamətləndirildiyini diqqətə çatdırdı. Qeyd etdi ki, keçən il ölkənin 4,2 milyon vətəndaşı dövlət tərəfindən görülmüş tədbirlər nəticəsində öz maddi vəziyyətini yaxşılaşdırmış, maaşları, pensiyaları, sosial müavinətlər əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlmişdir.

Dövlətimizin başçısı haqlı olaraq vurğuladı ki, ölkəmizdəki sabitliyin təminatçısı Azərbaycan xalqıdır: "Bu birlik özünü bir daha parlament seçkilərində göstərmişdir. Fevralın 9-da keçirilmiş parlament seçkiləri ölkəmizin həyatında önəmli hadisədir. Parlament seçkiləri ölkəmizdə aparılan siyasətin xalq tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini bir daha ifadə etdi." Sözlünə davam edən Prezident İlham Əliyev dedi: "Eyni zamanda, Prezident Administrasiyası bütün siyasi partiyalara dialoq təklif etmişdir. Sırr deyil ki, bu gün Azərbaycan iqtidarı tarixdə olmadıqı qədər güclüdür. Biz hesab edirik ki, güclü ilk addım atmalıdır, ilk təklifi verməlidir və belə demək mümkündürsə, yolunu azmışlara da yol göstərməlidir. Yeni biz bunu etdik. Şadam ki, siyasi spektrin mütləq əksəriyyəti bu təşəbbüsə müsbət rəy qoymuşdur, faktiki olaraq siyasi dialoq qurtulmuşdur. Əminəm ki, bunun nəticələri də xalqımız üçün və ölkəmizin gələcək inkişafı üçün müsbət olacaqdır."

Öten il beynəlxalq əlaqələrimizin möhkəmlənməsi baxımından da uğurlu olmuşdur. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin xarici tərəfdaşları ilə ikitərəfli formatda keçirdiyi görüşlər bir daha təsdiqlədi ki, Azərbaycanın dünya miqyasında çox böyük nüfuzu var, yürüdüən si-

yasət hər yerdə rəğbətə qovuşur. Dünyanın bir nömrəli siyasi və iqtisadi platforması olan Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun Dördüncü Sənaye İnqilabı üzrə regional mərkəzin Azərbaycanca yaradılacağı ölkəmiz üçün böyük uğurdur. Qafqaz-Orta Asiya məkanını əhatə edəcək bu mərkəz mövqelərimizin necə güclü olduğunu ayəni şəkildə nümayiş etdirir. Münhen Təhlükəsizlik Konfransında Ermənistanın və dünya ermənilərinin uzun illər ərzində apardığı təbliğata sarsıdıcı zərbənin vurulması da Azərbaycan diplomatiyasının, bu diplomatiyanı həyata keçirən Prezident İlham Əliyevin böyük uğurudur. Biz dövlət başçımızın yüksək nüfuzuna sahib olduğumu "Valday" Forumunda da açıq-aydın görürük və bir daha yəqin etdik.

Iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurların bu il də davam etməsi onun möhkəm təməli üzərində olmasına aydın sübutdur. İlin ilk ayında ümummilli daxili məhsulda 2,8, qeyri-neft sektorunda isə 6,7 faiz artım olmuş, qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı 21,7 faiz yüksəlmişdir. Əhalinin pul gəlirləri 9

faiz artmış halda, infilyasiya cəmi 2,8 faiz olmuşdur. Bütün bunları təhlil edən Prezident İlham Əliyev dedi: "Bu il sosial sahədə böyük işlərin görülməsi nəzərdə tutulur. İlin əvvəlindən 3 böyük xəstəxana mənim iştirakımla açılmışdır — Göranboy, Şəmkir və Qazax şəhərlərində. Yəne də xəstəxanalarnın açılması nəzərdə tutulur və sosial infrastrukturun yaradılması istiqamətində işlər aparılacaqdır. Baxmayaraq ki, dünya bazarlarında neftin qiyməti kəskin aşağı düşdü, bizim bütün sosial öhdəliklərimiz təmin ediləcək."

Dünyanı təhdid edən koronavirus xəstəliyinə qarşı mübarizə tədbirlərini qeyd edən dövlət başçısı bildirdi ki, bunun üçün lazım olan bütün tədbirlər görülür. Mart ayında Azərbaycana gələrkən bu tədbirlərin yerində tanış olan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının nümayəndələrinin görülen işləri yüksək dəyərləndirməsi ölkə rəhbərliyinin işinə, fəaliyyətinə verilən nümayiş etdirir. Prezident İlham Əliyevin sözlərindən aydın oldu ki, xəstəliyin yayılmasının qarşısının alınması, yayılmaması, koronavirusa yoluxanların sağalmaları üçün lazım olan bütün tədbirlər görülməkdədir. Bununla yanaşı dövlət başçısı bildirdi ki, belə ağır vəziyyətdə məsuliyyətsizliyə yol verənlər, təxribat törədənlər, panika yaradanlar da cəzasız qalmayacaqlar. Azərbaycan xalqının sağlamlığını, təhlükəsizliyini, rifahını hər şeydən üstün olduğunu, buna nail olmaq üçün istənilən bütün addımların atılacağına vurğulayan Prezident İlham Əliyev sözlünün sonunda dedi: "Əziz həmvətənlər, bacılar və qardaşlar, dünya yeni dövrə qədəm qoyur. Bu dövrün xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, biliminiz bu xəstəliyin son nə vaxt olacaq və bu xəstəlik hansı fəsadlara gətirib çıxaracaq. Ona görə bir daha bütün Azərbaycan xalqını həmrəyliyə, məsuliyyətə dəvət edirəm. Əminəm ki, biz birlikdə bütün sınaqlardan üzəə çıxacağıq."

Prezident İlham Əliyev sonrakı günlərdə istər Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin ikinci layihəsi olan Hövsən yaşayış kompleksinin açılışında Az.TV-yə müsahibəsində, istərsə də martın 28-də Bakıda "Yeni klinika" tibb müəssisəsinin açılışında tibb işçiləri ilə görüşündə onların əməyinə, fədakar zəhmətinə çox yüksək qiymət verməklə yanaşı bir daha insanları evdə oturmağa, məsuliyyətli olmağa çağırırdı.

Mehriban xanım Əliyeva: Əminəm ki, müdrük xalqımızın ən gözəl xüsusiyyətləri sayəsində biz birlikdə bu ciddi çığırışın öhtəsindən gələcəyik

Azərbaycan Respublikasının Birinci-vitə-prezidenti Mehriban Əliyeva koronavirus infeksiyası ilə bağlı xalqımıza müraciət edib. Müraciətdə deyilir:

"Dünya qlobal çağırışa üz-üzədir. Hələ bir il bundan əvvəl bizim əksəriyyətimiz sadələşməyə güman edirdik ki, pandemiya, bu gündəki bəlli olmayan və insan həyatına son qoyan təhlükəli xəstəliklər dövrü keçmişdə qalıb.

İnanırdıq ki, biologiya elminin, tibbin, ecazçılığın və texnologiyaların müasir inkişaf səviyyəsi, o cümlədən beşəriyyətin kollektiv intellekt səviyyəsi bizi müəyyən "sürprizlərdən" sığortalayacaq. Reallıq isə fərqli oldu. Nəssəm Talebin müzakirələrinə səbəb olan "Qara qu quşu" dünyada hökm sürür.

Müəlif öz məşhur kitabında yazır: "Hamı özünü təhlükədən qorumaq istəyir. Üsulardan biri - riskləri qiymətləndirmək və onları idarə etməkdir... Bizim nə qədər şey göstərməyimiz vacib deyil. Hər hansı bir riski dəqiqliklə proqnozlaşdırmaq qeyri-mümkündür".

"COVID-19" barədə kifayət qədər məlumat var. Yeni virus və ona yoluxmanın bütün fəsadları real zaman rejimində əsas dünya informasiya trendidir. Paradoksaldır, amma informasiya bolluğuna baxmayaraq, suallar cavablardan daha çoxdur.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının rəsmi statistikasına görə, dünyada virusa yoluxanların sayı 198 737 nəfər, həlak olanların sayı 7989 nəfər, sağalanların sayı 82 779 nəfərdir. Pandemiya elan olunan epidemiyaya 167 ölkədə yayılıb.

Təkbizolunmaz faktıdır ki, dünya belə riskə hazır deyildi. Hətta səhiyyə sahəsində büdcələri milyardlarla ölçülən, nəhəng elmi-intellektual potensiala, qabaqcıl texnologiyalara malik ən inkişaf etmiş ölkələr belə epidemiyanın yayılmasının qarşısını ala bilmədilər.

Misilsiz tədbirlər görülür, sərhədlər bağlanır,

dövlətlər təcrid olunur. İnanıram və ümid edirəm ki, ümumi səylərimiz mütləq nəticə verəcək. Beşəriyyət bu çağırışın öhtəsindən gələcək və daha da güclənəcək. Həmçinin ümid edirəm ki, biz sadə həqiqətlər bərsəd düşünüb onları yenidən dərk etməyə çalışacağıq. Biz bir-birimizdən fərqliyik, amma evimiz bədir. Özge dərd olmur. Ağrı və iztirablar sərhəd tanımur.

Virusa qarşı immunitet vaksini tapıldıqdan sonra yaranacaq. Biganalıya qarşı immuniteti isə hər kəs özündə formalaşdırmalıdır.

Əziz həmvətənlər! Ölkəmizdə bütün qüvvələr hadisələrin ən pis yönə inkişafının qarşısının alınmasına səfərbər olunub. Bütün dövlət strukturları mobilizasiya olunub və birgə fəaliyyət göstərir. Biz ilk gündən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə sıx əməkdaşlıq edirik və bu qurumun tövsiyələrinə çox ciddi yanaşırıq.

Epidemiyanın sürətlə yayılması, onun pandemiya çevrilməsi bu xəstəliklə mübarizədə vahid strategiya və taktikanın hazırlanmasını çətinləşdirir. Virusun və xəstəliyin tədqiqatı onlara qarşı mübarizə ilə eyni vaxtda aparılır.

Buna görə də bir çox tövsiyələr situativ xarakter daşıyır və məlumat bazası genişləndikcə

dəyişir. Aydın olan odur ki, təhlükəsizlik tədbirlərinə ciddi riayət edilməsi, şəxsi məsuliyyət və intizamlılıq özünü də ətrafındakılara qorumağın əsas şərtləridir.

Koronavirus epidemiyası ilə mübarizədə Azərbaycan dövləti ilə sıx əməkdaşlığa görə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına minnətdarlığımı bildirirəm.

Bütün həmvətənlərimizi vətəndaş məsuliyyəti nümayiş etdirməyə, Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahın tövsiyə və tələblərinə ciddi riayət etməyə çağırıram.

Həminizdən xahiş edirəm, öz böyüklərinizi qoruyun! Virus yoluxmuş insanların mütləq əksəriyyətində xəstəlik yüngül formada keçir və sağalma ilə nəticələnir. Daha çox yaşlı nəslin nümayəndələri, xroniki xəstəliklərdən əziyyət çəkənlər, immuniteti zəif olanlar xüsusi risk qrupuna aiddir.

Biz, azərbaycanlılar həmişə böyüklərimizə xüsusi qayğı və hörmətlə yanaşmışıq, onları hesaslıqla qorumuşuq. Əminəm ki, üzleşdiyimiz bu vəziyyətdə biz daha diqqətli olacağıq. Bu gün laqeydlik yolverilməzdir.

Bu gün infeksiya ilə mübarizədə ön cəbhədə olanların, Azərbaycan vətəndaşlarının sağlamlığını və həyatını qorumaq üçün bütün lazımı tədbirləri görənərlər hər birinə - həkimlərə, tibbi personala, müxtəlif dövlət qurumlarının əməkdaşlarına xüsusi minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.

Əziz dostlar! Əminəm ki, müdrük xalqımızın ən gözəl xüsusiyyətləri - ruh yüksəkliyi və mərdlik, mərhəmət və şəfqət, inam və məhəbbət sayəsində biz birlikdə bu ciddi çağırışın öhtəsindən gələcəyik. Sizə möhkəm cansağlığı və uzun ömür arzulayıram!

Ulu Tanrı bu çətin gündə hamıya kömək olsun.

Hər birinizə dualar və sevgi ilə,

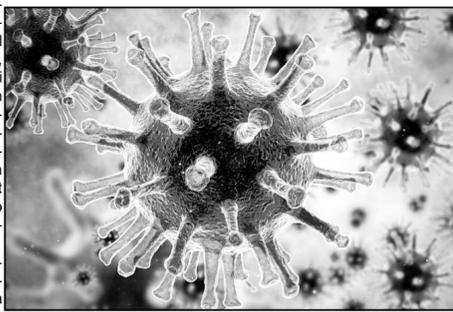
Sizin MEHRİBAN".

KORONAVİRUSA BİRLİKDƏ QALIB GƏLƏCƏYİK

Son onilliklərdə Azərbaycan hansı çətinliklərdən, ağır sınaqlardan keçməyib? Koronavirus təhlükəsi ortaya çıxdanda ilk qabaqcıl tədbir görənərləndən biri ölkəmiz oldu. Qoşumuz İranda ilk ölümlərlə qeydə alınandan sonra bu məsələyə diqqət daha da artmağa

başladı. İran İslam Respublikası ilə sərhədlərin bağlanması, burada səyyar mobil hospitalların quraşdırılması, dərman vasitələrinin və tibbi ləvazimatların alınması üçün 10 milyon manat vəsaitin ayrılması, "Azərbaycan Respublikasında yeni koronavirus xəstəliyinin qarşısının alınmasına dair Fəaliyyət Planı"nın təsdiqlənməsi və həyata keçirilən digər tədbirlər atılan ilk addımlar idi.

Respublika Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargah yaradıldıqdan sonra koronavirusa qarşı mübarizə xüsusi intensivləşməyə başladı. Çox keçmədi, ciddi qərarlar qəbul edildi. Buna müvafiq olaraq qəbul edilən geniş profilaktiki iş aparılır, ehtalı müdətəmədi olaraq maarifləndirilir. Martın 14-dən bütün kütləvi tədbirlərə qadağa qoyulması, qonşu dövlətlərlə sərhədlərin müvəqqəti bağlanması, aviareyslərin taxira salınması, məktəblərdə dərslərin müəyyən müddət üçün dayandırılması, lazımı karantin tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün xəstəxanalarnın müəyyənləşdirilməsi, bu tədbirlərin yüksək ixtisaslı həkimlər, mütəxəssislər tərəfindən aparılması və görülen digər işlər koronavirusun ölkəmizdə yayılmasının qarşısının alınmasına çox mühüm rol oynamışdır.

Əvvəlcə Çində başlayan koronavirus xəstəliyinin getdikcə genişlənməyə dünyanı cənginə alması, İtaliya, İspaniya, Fransa kimi inkişaf etmiş Avropa ölkələrinə, Amerikada kütləvi ölümlərə səbəb olması bizə çox şey deyir. Belə bir şəraitdə Azərbaycan nainki özünü, öz xalqını qoruyur, eyni zamanda bu qorxulu belanın qarşısının alınması üçün

ayrı-ayrı ölkələrə, müvafiq qurumlara də maliyyə yardımı və digər yardımlar göstərir. Dünya Səhiyyə Təşkilatının problemin həllindəki qlobal səylərə böyük töhfə veriyinə görə Azərbaycan hökumətinin bu sahədə fəaliyyətini yüksək qiymətləndirməsi də bununla bağlıdır.

Neftçala Respublikamızın ayrılmaz parçası olduğundan ölkəmizdə və dünyada baş verən proseslər buradan da yan öte bilməz. Respublikamızın hər yerində olduğu kimi, rayonumuzda da kütləvi insan tələfatına səbəb olan koronavirus xəstəliyinin qarşısının alınması üçün geniş profilaktiki tədbirlər görülür. Nazirlər Kabinetini yanında yaradılan Operativ Qərargahın qərarları daim diqqət mərkəzindədir. Rayon rəhbərliyi və qərarlardan irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsinə ciddi nəzərdə edir. Yaşayış binalarında, məktəblərdə, uşaq bağçalarında, idarə və müəssisələrdə dezinfeksiya işlərini yerinə yetirən gigiyena və epidemiologiya mərkəzinin işçiləri bu tədbirləri ardıcıl şəkildə davam etdirirlər. Şübhəli şəxslər rayon mərkəzi xəstəxanasında diqqətlə yoxlanılaraq lazımı karantin tədbirlərindən keçirlər. Kütləvi tədbirlərin təşkilinə, kütləvi təmasların yaradılmasına rayonumuzda da yol verilir.

Respublikamızda olduğu kimi, rayonumuzda da xəstəliyin qarşısının alınması üçün lazım olan bütün tədbirlər ardıcılıqla həyata keçirilir. Amma bu işdə özümüzə də çox şey asılıdır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının, respublika Səhiyyə Nazirliyinin, İcbari Tibbi Sığorta üzrə dövlət agentliyinin koronavirusla bağlı əhəmiyyətli tövsiyələri böyük əhəmiyyət daşıdığından daim diqqətə alınmalıdır. Əllər müntəzəm olaraq sabunla yuyulmalı, spirtli məhlullardan istifadə edilməli, gigiyenik qaydalar ciddi şəkildə gözlənilməlidir. Öskürərkən və asırırkən ağız və burununuzun dəsmalla örtməyi unutmayın. Yadda saxlayın ki, xəstəlik ən çox hava-damcı yolu ilə yayılır. Ona görə də xəstə insanlarla təmasdan çəkinin. Ət məhsullarının və yumurtanın tam bişirildiyinə əmin olandan sonra qəbul edin. Yeri gəlmişkən deyək ki, ayrı-ayrı televiziya kanallarında bununla

bağlı vaxtaşırı məlumatların, məsləhətlərin verilməsi də bizi diqqətli olmağa çağırır. Onlara riayət etmək hər birimizin vətəndaşlıq borcumuzdur. Unutmayacağıq ki, adı bir səhənkarlıq, laqeydlilik təkcə özümüzdə deyil, ətrafımızdakılara çox ciddi ziyan vura bilər. Bütün bunlar olmasın deyər hər kəsin qaydalarına, qərarlarına əməl etməsi vacibdir.

Bir məsələni qeyd etməyi də vacib bilirəm. Çox təəssüf ki, yarım gərginlikdə istifadə edərək aranı qarşıdırmağa çalışılan, şaiyə yayılan, görülen işlərin üzərinə kölgə salmaq istəyənlər də var. Belələrini inanmayın. Əmin olun ki, dövlət koronavirusun geniş yayılmasına, insanlarnın xəstəlikdən qorunması üçün lazım olan bütün tədbirləri görür. O cümlədən rayonumuzda da. Biz buna görə dövlətimizə, dövlət başçımıza minnətdarıq. Bizim də borcumuz qoyulan qaydalara ciddi əməl etmək, hər vasitə ilə dövlətimizə, dövlət başçımıza lazımı köməklik göstərməkdir.

Q. PİRƏLİYEV,
Neftçala şəhər sakini, həkim

Dövlət başçısının ayırdığı 1 milyard vəsait iqtisadi təhlükəsizliyimizin və sosial dayanıqlılığın qarantıdır

Koronavirusla bağlı dünyada baş verən hadisələrin sürətlə dəyişməsi, yeni məsələlərin ortaya çıxması dövlət və hökumət başçılarında da bu dəyişikliklərə uyğun konkret qərarların qəbul olunmasını, lazımı tədbirlərin görülməsini tələb edir. Xəstəliyin qarşısının alınması, yayılmaması istiqamətində Azərbaycan dövlətinin atdığı addımlar da məhz buna hesablanmışdır.

"Koronavirus (COVID-19) pandemiyasının və bundan irəli gələrkən bütün enerji və səhm bazarlarında baş verən kəskin dalğalanmaların Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatına, makroiqtisadi sabitliyinə, ölkədə məşğulluq məsələsinə və sahibkarlıq subyektlərinə mənfi təsirin azaldılması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 19 mart 2020-ci il tarixində imzaladığı tarixi sərəncam bu cəhətdən müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Sərəncama əsasən nəzərdə tutulan tədbir-

lərin maliyyələşdirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsindən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə 1,0 milyard manat vəsait ayrılıb, pandemiyanın ölkənin iqtisadiyyatına təsirini qiymətləndirmək üçün iqtisadiyyat nazirinin rəhbərliyi ilə İşçi Qrupu yaradılıb və İşçi Qrupuna tapşırılmışdır ki, 15 gün müddətində pandemiya zərər çəkmiş ehtimal olunan iqtisadi fəaliyyət sahələrinin və bu sahələrdə fəaliyyət göstərən bütün hüquqi şəxslərin və sahibkarlıq fəaliyyətini hüquqi şəxs yaratmadan həyata keçirən fiziki şəxslərin siyahısını müəyyən etmək üçün müvafiq meyarlar təsdiq etsin. Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən pandemiya zərər çəkmiş ehtimal olunan sahibkarlıq subyektlərinə dövlət dəstəyi və respublikanın iqtisadiyyatına ehtimal olunan mənfi təsirinə ölkədə yaranan biləcək məşğulluq problemlərinin və sosial problemlərin həlli məqsədilə məşğulluq problemlərinin və sosial problemlərin həlli məqsədilə müvafiq təkliflərin hazırlanması üçün maliyyə və ƏƏSMN nazirlərinin rəhbər-

likləri ilə İşçi Qruplarının yaradılması məqsədə uyğun hesab edilmişdir. Qeyd olunmuşdu ki, ölkədə makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanılması məqsədilə əlavə tədbirlərin görülməsinə dair təkliflərin hazırlanması ilə bağlı belə İşçi Qrupu Mərkəzi Bankın sədri rəhbərliyi ilə də yaradılıb və həmin İşçi Qrupun da bu istiqamətdə fəaliyyətini davam etdirsin.

O vaxtdan başlayaraq İşçi Qrupları təkliflər hazırlayaq Nazirlər Kabinetinə təqdim edirdilər. Artıq iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə, o cümlədən sahibkarlığa dövlət dəstəyinin göstərilməsi ilə bağlı program hazırlanıb. İqtisadiyyat Nazirliyi bu programın əsas istiqamətləri, əhatə dairəsi, iqtisadi artıma və sahibkarlığa əsas dəstək sahələrini özündə ehtiva edən baza sənədini hazırlayaq ictimaiyyətə təqdim etmişdir. Yaxın günlərdə programın icrası ilə bağlı konkret addımlar atılacaq, lazımı istiqamətlərdə köməkliklər göstəriləcəkdir.

Evdə qal, özünü qoru, başqalarının həyatını təhlükəyə atma

Xalqı səfərbərliyə səsləyən çağırış

Yeni-yeni ölkələrin sərhədlərini aşaraq həmin ölkələrin xalqlarını, millətlərini, bütövlükdə bəşəriyyəti təhdid etməkdə olan koronavirusa qarşı mübarizədə Azərbaycan dövləti də ölkə əhalisinin və qorxulu baladan qorunması üçün ciddi addımlar atır, konkret tədbirlər görür. Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında əhalinin sağlamlığının qorunması və koronavirus infeksiyasına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" ki, 19 mart 2020-ci il tarixli fərmanı bu cəhətdən müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Ali dövlət sənədində əsasən Koronavirusla Mübarizəyə Dəstək Fondu yaradıldı, fondun vəsaitinin formalaşdırılması, idarə olunması qaydası təsdiq edildi.

Vəziyyətin ciddi şəkildə aldığı bir vaxtda koronavirusa qarşı mübarizə ümumxalq köməyi, ümumxalq dəstəyi tələb edir. İlk dəstək də ehtiva dövlətin özündən gəldi. Prezident İlham Əliyevin

müvafiq sərəncamı ilə fondun hesabına 20 milyon manat vəsait ödənildi. Daha sonra dövlətimizin başçısı və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva şəxsi nümunə göstərərək bir illik əmək haqlarının fondun hesabına keçmələri barədə qərar qəbul etdilər. Bu, sözün əsl mənasında xalqı səfərbər etmək, onu ümumi bəlaya qarşı yönəlmək üçün bir çağırış, əsl nümunə idi. Xoş gündə də, dar gündə də daim xalqın, millətin yanında olan Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva belə ağır vəziyyətdə də ona sadiqliyini bir daha əyani şəkildə nümayiş etdirdilər. Bu, həm də vətənpərvərlik, Vətəne sevgi nümunəsi idi.

İndi isə söz bizimdir. İmkani olan hər bir şəxs bu işdə köməyi əsirgəməməlidir. Bu artıq şəxsi məsələ deyil, ümumxalq, ümummilli məsələdir. Unutmayaq ki, Çində bu ağır bələyin qarşısının alınmasında ölkənin tanınmış imkanlı iş adamlarının

rolu böyük oldu. Vətəni, xalqı, millətini sevən digər ölkələrin iş adamları da bu işdə köməklərini əsirgəmədilər. Yaşlı haldır ki, dövlət başçımızın şəxsi nümunəsindən sonra Azərbaycanda da bu nəcib hərəkat hərəkatə gəlmişdir. Milli Məclisin üzvləri Prezident İlham Əliyevin nəcib təşəbbüsünə ilk qoşulanlardan oldu. Daha sonra ayrı-ayrı tanınmış özəl qurumlar, banklar və digər təşkilatlar da Koronavirusla Mübarizəyə Dəstək Fondunun müvafiq hesabına pul köçürməyə başladılar və bu proses bu gün də davam etməkdədir.

Həmişə dövlətin, dövlətçiliyin yanında olan, ən çətin anlarda köməyi əsirgəməyən Neftçala, neftçallılar bu dəfə də mübarizə əməllərinə sadiq qaldılar. Ağır bəlaya qarşı mübarizənin daha mütəşəkkil şəkildə həyata keçirilməsi üçün vəsait toplamağa başladılar. İlk təşəbbüsü rayon icra hakimiyyətinin başçısı hörmətli Mirhəsən Seyidov etdi. O, Neftçalada rayon rəhbəri kimi ilk əmək haqqını Koronavirusla Mübarizəyə Dəstək

Fonduna köçürdü. Rayon icra hakimiyyəti başçısı aparatının əməkdaşları, icra nümayəndəlikləri, baladıya sədrleri, idarə və müəssisələrin rəhbərləri, ayrı-ayrı işçilər və digər şəxslər də dövlət başçısının çağırışına qoşularaq Fondun hesabına vəsait köçürürlər.

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin vətənpərvərlik təşəbbüsündən sonra başlanan bu nəcib hərəkat xalqımızın, millətimizin mənəvi keyfiyyətlərini, gücünü bir daha əyani şəkildə ortaya qoydu. İnsanlar əsl birlik, həmrəylik nümayiş etdirdilər. Bu birliyi, həmrəyliyi rayonumuzda da görürük, yaqin edirik. Çətin, narahət günlərdə rayonumuzun sakinləri, neftçallılar da dövlətimizin, dövlət başçımızın yanında dirlər, Prezident İlham Əliyevin ətrafında daha sıx birləşirlər. Ululanımız da gücün, qüvvətin birlikdə olduğunu demişlər. Biz də bu ağır bəlaya birliyiylə, həmrəyliyiylə qalib gələcəyik.

"GÜNDOĞAR"

Sizə müraciət edirik, əziz neftçallılar!

Vətən darda olanda onun mərd oğul və qızları elliklə ayağa qalxaraq onu yadellilərdən müdafiə etmiş, lazım gələndə bu müqəddəs yolda canlarını belə əsirgəməmişlər. Bu gün biz vətən əməlsiz düşmənlə üz-üzəyik. Fərq odur ki, onda açıq döyüşdüyümüz, üz-üzə dayandığımız düşməni indi gözəgörülməyən, müxtəlif yollarla can evimizə girərək bizi içəridən dağıdır, məhv edir. Neçə vaxtdır dünya "COVID-19" deyilən bu əməlsiz virusun cəngində, itti cəngində çapalmaqdadır. Ondan qorunmaq, qurtulmaq üçün top-tüfəng atmaq lazım deyil, şəxsi gigiyena qaydalarına ciddi əməl etməklə dövlətin, müvafiq orqanların müəyyənləşdirdiyi rejimin tələblərinə qəy-dərsiz əməl etmək lazımdır.

Bunun nə demək olduğunu aydın dərk etmək üçün Çinə, qonşumuz İrana, öz inkişafı, yüksək dəyərləri, mədəniyyətləri ilə fəxr edən Avropa ölkələrinə — İtaliyaya, İspaniyaya, Fransaya, Almaniya, dünyanın super ölkəsi sayılan Amerikaya nəzər salmaq kifayətdir. Koronavirus deyilən bu əməlsiz xəstəlik həmin ölkələrdə on minlərlə insanın canını alıb, yüz minlərlə insanın onun əzabını, əziyyətini yaşayır, həmin ölkələrdə xəstəliyin belə kütləvi xarakter almasının bir səbəbi də koronavirusa gəstərilən laqeydlilik, dövlətin qoyduğu qaydalara əməl olunmamasıdır.

Dünyanı cənginə alan, insanları kütləvi ölmünə səbəb olan xəstəlik meydana çıxan gündən ölkəmizdə çox ciddi tədbirlər görülmüş, lazımı işlər həyata keçirilmiş onun kütləvi şəkildə yayılmasının qarşısını alsada da, tamamilə zərərsizləşdirmək mümkün olmayıb. Koronavirus yayılmaqda, yoluxmaqda davam edir. Son günlər ölkəmizdə təbii olan xüsusi karantin tədbirlərinin xeyli dərəcədə sərtləşdirilməsi, ayrı-ayrı səhərlərdə bir sıra məhdudiyyətlərin tətbiq olunması da bununla bağlıdır. Sevindir ki, Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın müəyyənləşdirdiyi

tədbirlər rayonumuzda, Neftçalada da sistemli şəkildə, ardıcılıqla yerinə yetirilir. Hakimlerimiz, tibb işçilərimiz gecə-gündüz fədakarlıq nümunələri göstərirlər. Hər birimiz onların bu fədakarlığından qürur duyuruq. Polis işçilərimizin bu çətin günlərdə xalqa birlikdə olması da qürurverici haldır.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dövlət koronavirusdan qorunmaq, xəstəliyin yaranmasının qarşısını almaq üçün lazım olan bütün tədbirləri görür. Belə çətin, ağır zamanda bizdən, bizim özümüzədən də çox şey asılıdır, əziz həmyerlilər! Belə vəziyyətdə hər kəs təkcə özünü yox, həm də ətrafdakıları, doğmaları, əzizlərini düşünməlidir. Unutmayaq ki, xəstəlikdən ən yaxşı müdafiə özünü təcridədir. Cəmiyyətin bir parçası olan insan cəmiyyətdən ayrılmağa məcburdur. Bunu biz yox, zaman deyir, ayrı-ayrı ölkələrdəki faciənin acı nəticələri deyir. Ona görə də hər birimiz xüsusi rejimin qaydalarına çox ciddi şəkildə əməl etməliyik. Evdən bayıra çıxmamalıyıq. Amma çox təəssüf, min təəssüf ki, dünyanın bu günkü dəhşətli mənzərəsindən nəticə çıxarmayanlar, qoyulan qaydaların məsuliyyətini kifayət qədər dərk etməyənlər, anlamayanlar da var.

Gəlin belə etməyə, əziz həmyerlilər. Özünüzdə haqqında fikirləşməyinizə, başqaların haqqında, sizə əziz, doğma olan insanları haqqında düşünün. Düşünün ki, adi ehtiyatsızlığınızla, laqeydliliyinizlə onların da həyatını çox ciddi təhlükə qarşısında qoya bilərsiniz. Buna isə haqqınız yoxdur. Axi siz də bu vətənin övladısiniz. Vətənimiz Azərbaycanın təhlükəsizliyi, əmin-amanlığı üçün hər birimiz — sən də, o da, mən də nəse etməliyik. Etməliyik ki, ölkəmiz sarsılmasın, alınmaz qala kimi həmişə güclü, yenilməz olsun!

"GÜNDOĞAR"

Dövlət tədbirlərini görür, biz də ona dəstək olmalıyıq

Koronavirusla bağlı dünyada baş verən hadisələrin sürətlə dəyişməsi, yeni vəziyyətlərin, situasiyaların ortaya çıxması dövlət və hökumət

halda çölə çıxmasıdır.

Respublikamızın digər yerlərində olduğu kimi rayonumuzda da bu rejimdən irəli gələn tə-

Ona görə də vətəndaşlar qoyulan qaydaları pozmamaya çalışsın. Neftçala şəhər sakini Alahverdi Mikayilov dedi:

— Koronavirus çox ciddi infeksiyadır. Bu bələnin dünyada tördəyiti fəsadları göz qabağındadır. On minlərlə insan məhz bu virusa görə həyatını itirib. Bu, hər birimiz üçün ibrətdir. Ölkəmizdə görülməyən işlər, həyata keçirilən karantin tədbirləri sağlamlığımızı, bu ağır baladan qorunmağımıza xidmət edir. Ona görə hər birimiz qoyulan tələblərə ciddi əməl etməli, dövlətin həyata keçirdiyi tədbirlərə dəstək verməliyik. Unutmayaq ki, sonrakı peşmançılıq heç bir faydasız olmur.

Doğrudan da belədir. Xüsusi karantin rejimindən irəli gələn tələblərə əməl etməklə biz təkcə özümüzü yox, bütövlükdə cəmiyyətimizi qoruyuruq. Bundan irəli gələrkə rayonumuzda icra nümayəndəliklərinin, DSMF-nin rayon şöbəsinin "Böyüklərimizi qoruyaq!" sosial aksiyasına qoşularaq karantin dövründə yaşı 65-dən yuxarı olan tənha vətəndaşlara evlərinə sosial xidmətləri daha operativ şəkildə həyata keçirmələri buna əyani misaldır. Bu hər birimizi ürəkdən sevindirir. İndi biz daha sıx birləşməklə, bir-birimizə olan yaqıyı və diqqətimizi artırmaqla, qoyulan qaydalara ciddi əməl etməklə vəziyyəti sabitləşdirə bilərik.

H.ƏSƏDOV

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı hörmətli Mirhəsən Seyidov fəaliyyətinin ilk günündən Neftçalada bir-birindən maraqlı, yadda qalan tədbirlər həyata keçirməyə başladı. 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə şəhid anaları ilə səmimi görüşlər xüsusilə unudulmaz oldu. Həmin gün rayonda ehtiva şəhid ailəsi olmadı ki, ona baş çəkilməsi, urrekləri nisgilli analar əziz bayramları münasibətilə təbrik olunaraq sevincdirilməsi. Həmin gün onlarla səmimi söhbət edən rayon rəhbəri, eyni zamanda şəhid ailələrinin,

şəhid analarının yaqıqları, ehtiyacları ilə də maraqlandı.

Rayon icra hakimiyyətində qəbullar onlayn qaydada həyata keçirilir

Ertəsi gün rayon icra hakimiyyətinin başçısı hörmətli Mirhəsən Seyidov Neftçalanın yaş yetirmiş aqsaqqalları ilə görüşməsi də təsadüfi deyildi. Onların xeyr-duası, dəyərli məsləhətləri həmişə cavanlar üçün vacib olub. Rayon rəhbəri də bunları əsas tutaraq aqsaqqalardan dinləməyi vacib bilmişdi. Bu görüş də çox səmimi keçdi. Dünya görmüş aqsaqqallar yeni rəhbəriyə xeyr-dualarını verməklə yanaşı, həm də ayrı-ayrı məsələlərlə bağlı fikirlərini bildirdilər, onları narahət edən problemləri dilə gətirdilər.

Cəmiyyət həyatında qeyri-hökumət təşkilatlarının, ictimai təşkilatların rolu da böyükdür. Növbəti görüşün həmin təşkilatların rəhbərləri ilə keçirilməsi də bununla əlaqədar idi. Rayon rəhbəri onları da diqqətlə dinlədi. Görülmə işləri, həyata keçirilən tədbirlər yaxından tanış oldu, lazım gələndə müəyyən iradlarını da bildirdi, məsləhətlərini verdi.

Beləcə başlayan ictimai-siyasi tədbirlər, bir-birindən səmimi görüşlər durmadan genişləndirildi. Neçə-neçə yeni tədbirin, görüşün keçirilməsi planlaşdırılmışdı. Amma dünyada koronavirus xəstələrinin yayılması ilə əlaqədar ölkəmizdə də xüsusi karantin tədbirlərinin həyata keçirilməsi kütləvi tədbirlər arxa plana keçirdi. Buna görə də rayon icra hakimiyyətində bir sıra tədbirlər, o cümlədən vətəndaşların qəbülları onlayn qaydada həyata keçirilməyə başladı. İlk belə qəbul martın 24-də baş tutdu. Həmin gün rayon icra hakimiyyətinin başçısı hörmətli Mirhəsən Seyidov və

icra hakimiyyətinin məsul əməkdaşları vətəndaşların qəbüllarını onlayn qaydada həyata keçirdilər. Neftçala şəhərini, Banka və Həsənabad qəsəbələrini əhatə edən qəbüllarda vətəndaşların müraciətləri, şikayətləri dinlənilər, onların aradınması üçün müvafiq məsul şəxslərə konkret tapşırıqlar verildi.

Belə onlayn qəbüllar mütemadi olaraq davam etdirilir, vətəndaşların müraciətləri dinlənilir. Bununla yanaşı rayon icra hakimiyyətində əvvəlcədən qəbulu yazılan vətəndaşlar da unudulmurlar. Yerli icra nüma-

yəndələri növbəlilik əsasında onları da qəbüllara dəvət edirlər. Qaldırılan bütün məsələlər diqqətlə araşdırılır və müvafiq qərarlar qəbul olunur. Qərarların icrasına nəzarət daim diqqətdə olduğundan əməkdaşlar onlara verilən tapşırıqlara məsuliyyətlə yanaşırlar.

Habil ƏSƏDOV

Dezinfeksiya işləri genişlənilir, təmizliyə də əməl olunur

Koronavirus xəstəliyi ilə mübarizədə bu xəstəliyə yoluxmanın qarşısının alınmasında hər bir fərdən tutmuş, hər bir kollektivə, təşkilata kimi hamının üzərinə böyük məsuliyyət, vəzifə düşür. Gərək hər kəs bu məsuliyyəti dərinləndirərək, üzərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirsin. Tibb işçilərinin, bu sahədə çalışanların məsuliyyəti xüsusilə böyükdür. Onlar özlərini xəstəlikdən qorumaqla yanaşı, başqalarına da yardım göstərir, koronavirusa qarşı ciddi mübarizə tədbirləri həyata keçirirlər.

Mübarizənin ilk günündən biz də ön sıralarda-yıq. Başqa cür ola da bilməz. Xəstəliklərə, xüsusilə yoluxucu xəstəliklərə qarşı mübarizə mərkəzimizin

düşən vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlirlər.

Koronavirusla mübarizənin genişləndirilməsi bir vaxtda ətrafın təmizliyinə, sanitariya qaydalarına ciddi riayət olunmalıdır. Neftçala şəhərinin mərkəzində bunlara riayət olunsada da, ətraf ərazilərdə zibillər vaxtılı-vaxtıdan yığılaraq daşınmasına kifayət qədər məsuliyyətlə yanaşılır. Şəhərin mərkəzində, ayrı-ayrı yerlərdə plastik qabların yığılması üçün qutuların qoyulması yaxşı haldır. Onların da təmiz saxlanılması daim diqqətdə olmalıdır.

Xəstəlikdən qorunmaqda şəxsi gigiyenanın rolu böyükdür. İnsanları əllərini müntəzəm olaraq sabunla yumaqlı, spirtli məhlullardan geniş istifadə etməli-

dir. Bu, vacibdir, gündəlik həyat normalı olmalıdır. Bununla yanaşı ətraf mühitin təmizliyini, sanitariya qaydalarını da unutmamaq lazımdır. Bir çox yoluxucu xəstəliklər məhz natəmiz yerlərdə çoxalaraq sürətlə yayılırlar. Biz bunu bildiyimizə görə işlərimizi gündün tələbləri səviyyəsinə

də qurmağa çalışırıq. Vətəndaşlardan, ayrı-ayrı müvafiq təşkilatlardan da xahişimiz, tələbimiz ondan ibarətdir ki, təmizliyi hər tərəfdə gözlənsinlər, qaydalara düzgün əməl etsinlər.

Xalid MƏMMƏDOV,
rayon gigiyena və epidemiologiya mərkəzinin direktoru

Əgər beşinci kalonun xətri kaloniya istəyirsə, qoy istəsin

Bu ilin fevral ayı xalqımız üçün olduqca maraqlı və romantik bir ay oldu. Xalqımız bütün dünyaya yenə nümunə göstərdi. Fevralın 9-da keçirilən parlament seçkilərində gözəl seçki həyəcanı yaşandı və tam demokratik şərhadə yeni tərkibli parlamentimiz yaradıldı.

Mart ayı da əlamətdar aydır. Çünki ən qədim bayramımız olan Novruz bayramımız məhz bu ayda qeyd edirik. Amma ötən ildəkindən fərqli olaraq bu il dünyanı bürümüş koronavirus təhlükəsinə görə bu dəfə Novruz böyük çətinliklə qarşılaya bilmədik. Sağına-soluna baxmadan, uşaq-böyük, varlı-kasib, kişi-qadın demədən hamının üstünə çök-məyə hazır olan bu virus kabusu bəşəriyyəti real ölüm təhlükəsi ilə üz-üzə qoyduqdan sonra əbədiyyət vəd edən bütün teoloji, ideoloji, fəlsəfi cərəyanlar kökdü. Lakin dini, irqi, siyasi fərqlər sifra endi. Hətta Məkkəni belə bomboş, Venesiyani turistsiz, futbol yarışlarında stadionları tamaşaçısız gördük...

Hər zaman Yeni il və Novruz bayramlarında hamımız bir millət, bir xalq olaraq televiziya ekranları qarşısında oturub

böyük sevinc hissi ilə dövlət başçımızın xalqa bayram təbrikini maraqla və qürur içində dinləyirik: Mənin ölkəmin, mənim dövlətim başçısı, mənim Prezidentim məni təbrik edir... Əsl vətəndaş üçün bundan böyük xoşbəxtlik, səadət, qürur mənbəyi ola bilməz. Bu sevinci, bu qüruru, bu ali hissi yalnız ürəyində böyük Vətən məhəbbəti daşıyanlar yaşaya bilər. Dünya çirkinlik, həyəcan içində yaşasa da səmimi Prezidentimiz böyük təmkinlə davam edir: "Mən Azərbaycan xalqını həmrəyliyə, məsuliyyətə dəvət edirəm. Əminəm ki, biz birlikdə bütün sınaqlardan üzə qıxacağıq."

İllərdən, on illərdən bəri fədakar zəhməti, müdrik siyasəti ilə xalqımızın, millətimizin böyük hörmətini, rəğbətini qazanmış möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev olduqca nikbin, optimist və humanist insandır. O, xalq qarşısında çıxış edərkən uşağdan böyüyə qədər hamı özünü arxalı, güvənli hiss edir. Bəs möhtərəm Prezidentimizi nə vadar etdi ki, bizi, həmvətənlərini Novruz bayramı münasibətilə təbrik edərkən bu fikirləri səsləndirsin: "Təəssüf ki, məsuliyyət-sizliklə əlaqədar faktlar daxil olur. Eyni zamanda, biz açıq tənqibə də görürük. Bu tənqibə haradan gəlir, həmin o be-

şinci kalondan, içimzdə oturan düşmənlərdən, özünü müxalif adlandıran ünsürlərdən, xaricdən pul alan satqınlardan. Onların əsas məqsədi Azərbaycana məhv etməkdir. Azərbaycan üçün nə qədər pisdirsə, onlar üçün o qədər yaxşıdır. Baxın onların sosial şəbəkələrdə çıxışlarını, niyyətlərini, tənqibatla doludur. Sənki istəyirlər ki, içişə olsun, istəyirlər ki, aləm qarışsın, istəyirlər ki, panika olsun. Sonra da deyirlər ki, onlar Azərbaycan xalqının yaqıqları ilə yaşayırlar. Onlar düşməndirlər və biz bunu açıq deməliyik. Bu xəstəlik hələ bilinmir nəyə gətirib çıxaracaq. Ona görə də bu xəstəlik dövründə tamamilə yeni münasibətlər, qaydalar mövcud olacaqdır. Hər kəs bunu bilsin və istisna edilmir ki, nə vaxtsa, fəvqəladə vəziyyət elan oluna bilər. Belə olan halda bu beşinci kalonun nümayəndələrinin təcrid edilməsi artıq tarixi zərurət olacaq. Azərbaycan xalqı onları tarixin zibillərinə xaricdən atıbdır. Orada onlar artıq 30 ilə yaxındır ki, çürüyürlər. Amma biz imkan verə bilmərik ki, anti-Azərbaycan qüvvələr, beşinci kalon, milli satqınlar vəziyyətdən istifadə edib hansısa tənqibə törətsinlər. Hər kəs bunu bilsin. Bizim siyasətimiz birmənalıdır. Bizim iradəmiz qətidir.

Biz hər zaman olduğu kimi, Azərbaycan xalqının problemlərini həll edirik və həll edəcəyik. İndiki vəziyyətdə, koronavirus dövründə Azərbaycan dövlətinin addımları bir daha onu göstərir ki, bizim üçün Azərbaycan xalqının sağlamlığı, təhlükəsizliyi, rifahı hər şeydən üstündür və buna nail olmaq üçün bəz istənilən addıma keçəcəyik. Heç kimin bu məsələ ilə bağlı şübhəsi olmasın.

Əziz həmvətənlər, bacılar və qardaşlar, dünya yeni dövrə qədəm qoyur. Bu dövrün xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, bilinmir bu xəstəliyin sonu nə vaxt olacaq və bu xəstəlik hansı formalara gətirib çıxaracaq. Ona görə bir daha bütün Azərbaycan xalqını həmrəyliyə, məsuliyyətə dəvət edirəm. Əminəm ki, biz birlikdə bütün sınaqlardan üzə qıxacağıq."

Biz sizinlə birlikdəyik əziz Prezidentimiz! Fikirlərini ürək-dən, qəbən dəstəkləyirik. Əgər beşinci kalonun xətri kaloniya istəyirsə, qoy istəsin, bu artıq onları öz günahıdır, öz problemdir. Özü yığılan ağlamaz.

Z. MƏMMƏDOV

Neftçala — 80: AZƏRBAYCANIN MİKROSKEMİNƏ BƏNZƏYƏN NEFTÇALAMIZ

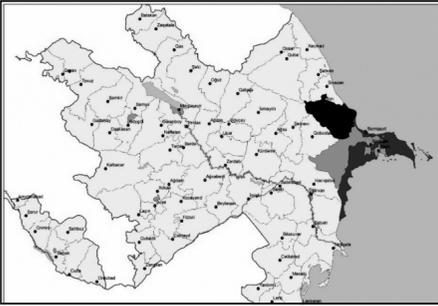
Bir çox cəhətdən Neftçalanı Azərbaycanın mikro-scheminə, simvoluna bənzətmək olar. Coğrafi mövqeyinə görə də, sərvətlərinin zənginliyinə görə də, insanların sadəliyinə, səmimiyyətinə görə də, xəritədəki formasına görə də. Buna inanmayanlar Neftçala rayonunun Azərbaycanın inzibati xəritəsindəki formasına baxa, onları müqayisə edə bilərlər...

Neftçala Azərbaycanın cənub-şərqində, Xəzər dənizinin sahilində, Kür çayının mənsəbində, Şirvan və Salyan, qismən də Muğan düzündə, dəniz səviyyəsindən 27 metr aşağıda kiçik, ucaq bir rayon olsa da onun özünə məxsus tarixi, gözəl təbiəti, qeyri-adi mənzərəsi, güclü iqtisadiyyatı, qiymətli sərvətləri var. Bu rayonun insanları da sadə, səmimi, zəhmətkeşdir, bir tika çörəklərini həmişə özlərinin halal zəhmətləri ilə qazanmağa üstünlük verirlər. Bu, uzaq keçmişlərdən belə olub, indi də belədir.

Dəniz səviyyəsindən aşağıda yerləşdiyi üçün Xəzər dənizinin səviyyəsinin qalxıb emması rayona bəzən təsir göstərir. Rayon ərazisində Kür Dili (Kurkosa) Xəzərdə suyun səviyyəsi qalxdıqda adaya, endikdə isə yarımadaya çevrilir. Rayon 390531, 390331 şimal enlikləri ilə 480361, 490271 şərq uzunluqlar arasında, qədim karvan yolunun üstündə yerləşib şərqdən Xəzər dənizi ilə əhatələnir. O, şimaldan Şirvan Dövlət Qoruğu ilə, cənubdan isə Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğu ilə həmsərhəddir. Bu qoruqlarda ceyranlar və çöl quşları mühafizə olunur. Babazənən və Durovdağ yüksəkliyi arasında Salyan rayonu ilə sərhəddə duzlu Duzdağ gölü var. Neftçala şimaldan Salyan, şimal-qərbdən Bilasvar, qərbdən Cəlilabad, cənub-qərbdən Masallı, cənubdan Lənkəran rayonları ilə əhatə olunub.

Rayonun dəniz səviyyəsindən 22 metr aşağıda yerləşən ərazisinin səthi düzənlikdir. Burada antropogen

çöküntüləri geniş yayılıb. Rayonun quru hissəsində bir neçə palçıq vulkanı var. Xəzərin Neftçala rayonu sahilinə yaxın hissəsindəki Kür dağı adası isə bəzən

palçıq vulkanları nəticəsində formalaşmışdır.

Rayon yayı quraq keçən mülayim isti yarımsəhra və quru çöl iqlimindədir. Burada orta temperatur yanvarda 3°C, iyulda 25-36°C-dir. İllik düşən yağıntının miqdarı 300 mm-dir. Ərazinin küləkli olması iqliminin kəskin dəyişməsinə səbəb olur. Yarımsəhra çöl və şoran, boz-çəmən, karbonatlı allüvial-çəmən və çəmən torpaqlar geniş yayılıb. Ərazinin flora və faunası Salyan rayonu ilə, demək olar, eynidir. Şirvan Milli Parkı və Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğunun bir hissəsi Neftçala rayonu ərazisinə düşür. Ərazidə Bakı qəveni, itikənarlı süsən, şişkin vələmir, şöber şorgiləsi, aralıqdenizi tıbağası, ceyran, turac kimi nadir və nəsil kəsilməkdə olan bitki və heyvanlar mövcuddur.

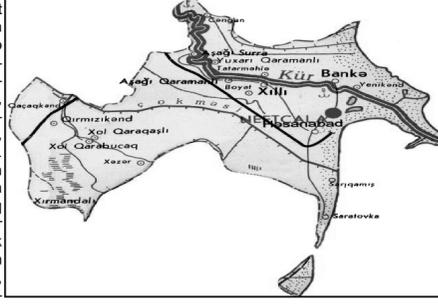
Kür çayı rayon ərazisində delta əmələ gətirir

Xəzər dənizinə tökülür. Bala Kür kanalı, Muğan-Salyan kollektoru rayonun ərazisindən keçir. Burada boz-çəmən, karbonatlı allüvial-çəmən və çəmən bataqlıq torpaqları, Tuqay meşələri var. Rayonun bitki örtüyü səhra və yarımsəhra tiplidir, heyvanat aləmi zəngin və rəngarəngdir. Neftçalada ceyran və qutanlardan başlamış siqirlərə və nəre bəliqlərinə qədər müxtəlif canlılara — çöldonuzuna, Kiçik Asiya qum sıçanına, qırmızıquyruq qum sıçanına, dovdağa, bəzəgə, tıbağaya, su ilanına, gürzəyə, çaqqala, canavara, ceyrana, çöl pişiyinə, dovşana, porsuğa, tülküyə və digər heyvanlara rast gəlmək olar. Nəre bəliqlərinin yetişdirilməsi ilə məşğul olan Xill nərə zavodu burada yerləşir. Zavodda yetişdirilən körpə nəre bəliqləri qiymətli balıq növləri ehtiyatlarının təkrar istehsalı üçün Kür çayına buraxılır. Zəngin flora və faunaya malik Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğunun ərazisinin əksər hissəsi bu rayonda yerləşir. Burada nana, itburnu, biyan, qatıquyruğu, çobanyastığı və sair dərman bitkiləri bitir. Kür çayının delta ərazisində sub-bataqlıq quşlarının və digər qeyri-adi fauna növlərinin yaşayış əralı mövcuddur. Rayon mərkəzindən 10 kilometr aralıqda, Kür çayının Xəzər dənizinə töküldüyü yerdə çay suyunun dəniz suyundan ideal düz xətt boyunca ayrılması kimi qeyri-adi mənzərə müşahidə olunur.

Neftçala Aran iqtisadi rayonuna daxil olan 18 rayondan biridir. Rayon ən çox nefti, qazı və balığı ilə tanınır. Ancaq rayonun iqtisadiyyatının əsasını pambıqçılıq, taxılçılıq, yemçilik və heyvandarlıq təşkil edir. 1996-cı ilə qədər rayonda 16 kolxoz fəaliyyət göstərmişdir. O vaxt kolxozların torpaq fondu 94320 hektar təşkil edib. Bunun 6764 hektarı dövlət fondunda saxlanılıb, 46560 hektarı yerli bələdiyyələrə, 1418 hektarı özal

təsərrüfatlara, 39578 hektarı isə kənd əhalisinin mülkiyyətinə verilib.

Sənaye sahəsində əsasən mənəncixərma, xam

pambığın emalı, tikinti üçün kərpic istehsalı, qazın təchizatı və bölüşdürülməsi başlıca yer tutur. Burada neftçaxırma sənayesi, yod-brom zavodu, balıqçılıq zavodları, başqa müəssisələr fəaliyyət göstərir. Rayonun ərazisində neftli yataqlar, qaz, yod, brom, mülkiyyəti yodlu-bromlu sular, xörək duzu kimi faydalı qazıntılar mövcuddur.

Mənbələrdə görə Neftçala ərazisində neft hələ qədim zamanlardan məlumdur. Ərəb coğrafiyafəşnası Əl-İstaxrinin 930-cu ildə yazdığı "Yollar və ölkələr kitabı" əsərində Bakı ilə yanaşı Muğanda da neft mənbələrinin olduğu qeyd edilmişdir. O vaxtlar bu ərazilərdə yaşayın sakinlər qara maye sancıqları neft Allahın möcüzəsi hesab edirdi, ondan yalnız müalicə məqsədilə, daha sonralar evlərin işıqlandırılması və qızdırılması

üçün istifadə edirdilər. Neftçalada neftə faydalı qazıntı kimi maraqlı XIX əsrin 40-cü illərində təsadüf edib. Akademik Q.V.Abxiz 1849-cu ildə Neftçaladan Babazənən yüksəkliyində yerüstü neft-qaz əlamətlərini və hidrogen sulfidli isti su bulqalarını görüb, 1859-cu ildə Kürüyanı düzənlikdə və Neftçala yataqlarında geoloji tədqiqat işləri aparıb. 1861-ci ildə həmin ərazilərdə və Xəzər dənizində Kumanı adasının eməle gəlməsi ilə əlaqədar tədqiqat işləri davam etdirib, 1863-cü ildə isə tədqiqatlarını "Xəzər dənizində adalar eməle gəlməsi və Xəzər vilayətində palçıq vulkanları haqqında məlumatlar" adlı əsərində toplayaaraq çap etdirib. 1890-cı ildə 1901-ci ilə kimi Qafqaz Dağ-Madən İdarəsinin geoloqlarından A.I.Sarokin, A.I.Konşin, Barbot-de-Marni, B.Müller, N.O.Lebedev və başqaları Kürüyanı ərazilərdə geoloji tədqiqat işləri apararaq, burada XX əsrin əvvəllərində neft sənayesi sahibkarlarından Nobelin, Bekendordun, Putilovun və bir çox başqa kapitalistlərin sərmayə quduqları neft quyuqları qazılmışdır.

Neftçalada ilk neft quyuğu 1872-ci ildə qazılıb. Ancaq burada daha ardicil, daha səmərəli neft axarlığına və hasilatına sovet hakimiyyəti illərində başlanıb. 1926-cı ildə 1 nömrəli kəşfiyyat quyuğu neft geologiyasının təşkilatçısı İvan Mixayloviç Qubkin Neftçala ərazisində geoloji kəşfiyyat işləri apararkən boş, şoran torpaqları göstərərək demişdir: "Ayaq basdığınız bu yerlərin hər qarşının altı qızıldır, böyük sərvətdir. Həyat böyük alimin dediklərini döndə-döndə təsdiq etdi."

Əlövşət ƏLİYEV

Azərbaycan diplomatiyasının uğuru

QONDARMA SEÇKİLƏRİN NƏTİCƏLƏRİ BU DƏFƏ DƏ TANINMADI

Əsrlərdən bəri xalqımıza qənim kəsilən, havadarlarının köməyi ilə qanlı terrorlar, soyqırımlar törədərək çoxlu sayda insanlarımızı məhv edən, torpaqlarımızı zəpət ermənilərin fitnə-fesadları qurtarmaq bilmiş. 1988-ci ildən onlar yeni iddialarla çıxış etməyə başladılar. Erməniparəst Mixail Qorbaçovun, etrafının himayədarlığından yararlanan ermənilər bu dəfə Dağlıq Qarabağdakı ermənilərin güya sıxışdırılmasını, hüquqlarının pozulmasını, yaşayış səviyyələrinin aşağı olmasını bəhanə gətirərək növbəti fitnəyə əl atdılar.

Mərkəzi hakimiyyətin onlara ciddi dəstək verməsi ermənilərin əl-qolunu açdı. Azərbaycanlıların adı quş tüfəngi əllərindən alındığı bir vaxtda onlar ən müasir silahlarla silahlandırıldı. Elə buna görə də ermənilər bu dəfə yeni ərazi iddiaları ilə çıxış etməyə başladılar. Bildirdilər ki, Dağlıq Qarabağ qədim erməni ərazisidir və onlar bu ərazilərə sahib olmaq uğrunda mübarizə aparırlar. Bunun üçün ermənilər hansı hiylələrə, fitnəkarlıqlara əl atmadılar?! Dünya ictimaiyyəti

aldatmaq, çaşdırmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxdılar. Nəticədə torpaqlarımızın 20 faizindən çoxunu işğal etməyə nail oldular. Yüz minlərlə soydaşımız dədə-baba yurdlarından qovuldu, çoxlu sayda insanlar amansızlıqla qətlə yetirildilər. 1992-ci ilin fevralında Xocalıda törədilən qanlı qırğın sözün əsl mənasında soyqırım idi. Çox təəssüf ki, dünya ictimaiyyəti, beynəlxalq aləm Sonqmi, Xirosima, Xatın kimi faciələrdən heç də geri qalmayan bu qanlı hadisəyə lazımı diqqət yetirmədilər. İkili standartlar, ikili yanaşmalar yenə öz işini gördü. Bunun bir səbəbi də o vaxt Azərbaycan rəhbərliyinin hərəkətsizliyində oldu. Onlar bu qanlı faciəni dünya ictimaiyyətinin diqqətinə kifayət qədər çatdırma bilmədilər. Erməni vandallarının cəzalandırılması qətiyyətlə tələb olunmadı.

Yalnız ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan hakimiyyətinə gəldikdən sonra bu hadisəyə siyasi qiymət verildi. O vaxtdan başlayaraq erməni yalanlarının, erməni saxtakarlıqlarının ifşası istiqamətində ardicil tədbirlər həyata keçirilir. Beynəlxalq aləm əsl həqiqətləri daha dərinlən anlamğa başlayır. Buna baxmayaraq ermənilər fitnəkarlıqlarından bu gün də

əl çəkmək istəyirlər, beynəlxalq hüquqa zidd hərəkətlərini yenə davam etdirirlər. Martın 31-də Dağlıq Qarabağda kçirilən qondarma prezident və parlament seçkiləri bunu bir daha əyani şəkildə sübut edir. Əvvəlki qondarma seçkilərdə olduğu kimi dünya ictimaiyyəti bu dəfəki saxta seçkilərin nəticələrini də tanımadı. Avropa İttifaqı və digər beynəlxalq qurumlar etiraz bəyanatları ilə çıxış etdilər. Ayrı-ayrı ölkələrin parlamentləri seçkilərin nəticələrini tanımadıqlarını bildirdilər.

Başqa cür ola da bilməzdi. Bunun üçün Azərbaycan diplomatiyası illərdir, on illərdir ki, erməni yalanlarının, saxtakarlıqlarının ifşası üçün ardicil iş aparır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Münhen və "Valday" konfranslarındakı fəaliyyəti bu cəhətdən böyük əhəmiyyət kəsb edir. Heydər Əliyev Fondunun, ölkəmizin diaspor təşkilatlarının xaricdə aparıcıları fəal iş göz qabağındadır. Bütün bunlardan sonra Dağlıq Qarabağdakı seçkilərin nəticələri beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmamışdır və tanınmadı da. Bu isə Azərbaycan diplomatiyasının, dövlətimizin başçısının uğurlu xarici siyasətinin məntiqi nəticəsidir.

Ruqiyyə ƏSƏDOVA

Rayonda demoqrafik vəziyyət

2020 - ci ilin yanvar ayının 1 - i vəziyyətinə rayon əhalisi 88,8 min nəfər olmuş və il ərzində 854 nəfər, yaxud ötən ilə müqayisədə əhalinin sayı 0,97 faiz artmışdır (ötən ilin müvafiq dövründə isə 0,83 faiz). Əhalinin ümumi sayının 46,4 faizi şəhər, 53,6 faizi isə kənd sakinləridir.

Rayon əhalisinin ümumi sayından 49,6 faizini kişilər, 50,4 faizini isə qadınlar təşkil edir. Hazırda hər 1000 kişiye 1017 nəfər qadın düşür. Əhalinin yaş strukturu aşağıdakı kimi səciylənir: Əhalinin ümumi sayında 0-14 yaşda olan uşağ və yeniyetmələrin xüsusi çəkisi 21,6 faiz, 15-64 yaşda olan əmək qabiliyyətli əhali 70,6 faiz və əmək qabiliyyətli yaşdan yuxarı olanlar isə 7,8 faiz təşkil edir. 14 - 29 yaşda olan gənclər isə əhalinin 23,6 faizinə bərabərdir. Bunların da 51,3 faizini gənc oğlanlar, 48,7 faizini isə gənc qızlar təşkil edir.

2019 - cu ilin yanvar-dekabr aylarında rayonda 1223 nəfər körpə dünyaya gəlmişdir ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 43 nəfər və ya 3,6 faiz çoxdur. Bunun da 444 nəfəri və ya 36,3 faizini şəhər, 779 nəfəri və ya 63,7 faizini isə kənd yerlərinin sakinləri təşkil edir. 2018 - ci ilə müqayisədə şəhər yerlərinə doğulan uşaqların sayında 15 nəfər azalma olduğu halda, kənd yerlərində 58 nəfər artım qeydə alınmışdır.

Əhalinin sayının dəyişməsinə təsir edən ikinci amil isə ölüm hallarıdır. Belə ki, 2019 - cu il ərzində bütün yaşlarda ölənlərin sayı 529 nəfər olmuşdur ki, bunun da 280 nəfəri şəhər, 249 nəfəri isə kənd yerlərində qeydə alınmışdır. Həmçinin ölənlərin ümumi

sayından 286 nəfəri və ya 54,1 faizi kişi, 243 nəfəri və ya 45,9 faizi isə qadınlardır. 2018 - ci ilə müqayisədə rayonda ölənlərin sayı 3 nəfər və ya 0,6 faiz azalmışdır. İl ərzində ölənler, diri doğulanların 43,2 faizini təşkil etmişdir. Ölüm haqqında tərtib olunan

həkim tibbi arayışlarının təhlili onu deməyə əsas verir ki, ölənlərin 90 faizindən çoxu qan dövranı sisteminin xəstəliklərindən, yenitörəmələrdən, tənəffüs orqanlarının və həzm sisteminin xəstəlikləri səbəbindən dünyasını dəyişmişdir.

2019 - cu ildə rayonda 510 niğah bağlanmış və 162 boşanma halları qeydə alınmışdır. 2018 - ci ilə müqayisədə niğaha daxil olmaları sayı 66 və ya 11,5 faiz azaldığı halda, boşanma hallarının sayı isə 55 və ya 51,4 faiz artmışdır. 2018 - ci ildə niğahların sayına nisbətən boşanmaların xüsusi çəkisi 18,6 faiz təşkil edirdisə, bu göstərici 2019 - cu ildə 31,8 faiz olmuşdur.

Əhalinin sayının artmasının qarşısını alan mühüm amillərdən biri də əhalinin miqrasiyasıdır. Son illərdə davamlı olaraq rayon əhalisinin sosial - iqtisadi vəziyyətinin daha da yaxşılaşması miqrasiya axınına da öz müsbət təsirini göstərmişdir. Belə ki, miqrasiyanın müsbət saldosu 160 nəfərə bərabər olmuşdur.

Şahin Mənzəfov,

rayon statistika idarəsinin rəisi

Yaz qayğıları Bol məhsulun əsası qoyulur

Yenə yazdır. Yurdumuza bahar gəlib. Qişın sərt soyuğundan sonra torpaq oyanaraq cana gəlir. Yazın gəlişi, torpağın oyanması, təbiətin canlanması

məhsul əldə olunmuş, hər hektarın məhsuldarlığı 31,6 sentnerə çatdırılmışdır. Halbuki əvvəlki ildə bu rəqəm cəmi 14,4 sentner idi.

mümkün deyil. Artıq dədə-baba üsulu ilə əkin əkməyin, becərmə aparmanın vaxtı keçib.

Ötən ilki uğurlardan arxayınlaşmayan pambıqçılar bu il daha yüksək məhsul yetişdirmək əzmi ilə çalışmışlar. Sahələrin vaxtında şumlanaraq torpaq altına lazımı miqdarda mineral və üzvi gübrələrin verilməsi, yüma və aratın düzgün aparılması, yeni texnika vasitələrinin alınması ilə yanaşı köhnələrinin təmir olunaraq qaydaya salınması, keyfiyyətli toxum tədarüki və

digər tədbirlərin həyata keçirilməsi bunu deməyə əsas verir. Artıq havalər qızır, torpaqda pambıq əkinin üçün əlverişli şərait yaranır. Bundan istifadə edən "ağ qızıl" ustaları illik sahələrə çıxaraq torpağa toxum səpəcə, cari ilin bol məhsulunun əsasını qoyaçaqlar. Bu yolda sizə uğur diləyirik, əziz kənd əməkçiləri. İşləriniz avand, məhsulunuz bol olsun. Doğma Neftçalanı öndə görmək, qələbələrindən sevinmək hər birimizin arzusudur.

Murad ƏHMƏDOV

Oruculuq mərasimi RAMAZANDA NECƏ QIDALANAQ

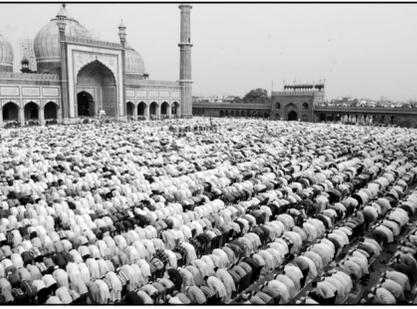
Əsrlərdən bəri bizə düzgün yol göstərən, insanları paklığa, saflığa çağırın, içimiz, ruhumuzu təmizləyən dini dəyərlərimiz milli-mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsidir. Onlar birlişəndə daha güclü, daha təsirli olurlar. Belə güclü təsirə malik olduğuna görədir ki, dövlətimiz də dini dəyərlərimiz qorunaraq inkişaf etdirilməsi üçün lazımı tədbirlər görür. İndi İslam dininin ən mühüm ayınlarından birinin — Ramazan ayının sevincini yaşayan müsəlmanlar oruculuğun qaydalarını növbəti dəfə yerinə yetirməyə, Böyüq Yaradan qarşısında sadıqlıklarını bir daha nümayiş etdirməyə hazırlaşırlar.

Belə bir vaxtda qidalanma çox mühüm rol oynayır. Yeməklərin düzgün seçilməsini, necə qəbul edilməsini və digər bir sıra məsələləri bilmək vacibdir. Oruc tutan insanın orqanizmində müəyyən dəyişikliklər baş verir. İlk günlərdə baş ağrısı, mədə ağrısı kimi əlamətlər özünü göstərməyə başlayır. Ona görə də aşağıda deyilənlərə, məsləhətlərə əməl etməklə orucunuz sağlam şəkildə başa vura bilərsiniz.

Oruc tutmaq arıqlama üçün vasitə deyil, ona pəhriz olaraq yanaşmayın
Uzun müddətli aclıq və susuzluq orqanizminizin gündəlik istehlak etdiyi qida maddələrindən ən effektiv şəkildə istifadə etməsi üçün metabolizminizi yavaşdır. Ramazana uyğunlaşan metabolizminizi qida istehlak etdiyiniz qidalardan artıq enerji istifadə edə bilməz və sağlam olmayan çəki artımı meydana gələ bilər.

İftarda həddindən artıq və sürətli yemək aclığa səbəb olur
Uzun müddət aclıqdan sonra iftarda tez bir şəkildə və çox miqdarda qida istehlakı çox yalın bir vərdəstdir. Yediklərimizin müxtəlifliyi qədar porsiyalar da vacibdir. Kiçik porsiyalar bu

növlərin üstünlüklərinə görə hazırlanmalıdır və həddindən artıq yeməməyə diqqət göstərilməlidir. Əks təqdirdə, qəflətlən artan qan şəkərinin idarə etmək üçün orqanizmin istehsal etdiyi çox miqdarda insulin, sonrakı saatlarda qan şəkəri azalda bilər və halsızlıq və erkən acmaq hissi ilə müşahidə edilə bilər. Lakin səhər yeməyi zamanı yeyilən qida və şorba ilə orucu açdıqdan 10-15 dəqiqə sonra əsas yeməyə keçmək

daha sağlamdır. Bu, doyma hissi yaratmaqla yanaşı, uzunmüddətli aclıqdan sonra həzm sisteminin artıq yüklənməsinin qarşısını alır.

Çox yağlı və karbohidratlı yeməklər həzmi çətinləşdirir

Bol yağlı və karbohidratlı yemək gün boyu ac qalmış və metabolizması yavaşmış bir orqanizmdən təvədiən asanlıqla həzm oluna bilməz. Bədənin enerjisinin sərf edə bilməz və enerji artığını yağa çevirir. Bu səbəbdən həzm sisteminizi həddindən artıq yağlı yeməklə yüngülləməyin.

Sadəcə bir çeşiddə qidalanmaq orqanizmin üçün kifayət deyil

İftar saatlarında aclığınızın boğmaq üçün bir şey yedikdən sonra yatmağa getmək, imsaq

vaxtı bir stəkan su içib yatmaq bir çox insanın səhvdir. Gecənin erkən saatlarında yemək və yatmaq və ya ümumiyyətlə imsaq etmək, qan şəkərinin düşməsinə və maye çatışmazlığına səbəb ola bilər. Bədənin ehtiyacı olan karbohidratların, vitaminlərin və mineralların qarşılınması üçün iftar və imsaq arası balanslaşdırılmış bir şəkildə istehlak edilməlidir.

Ramazanda gündəlik maye qəbulu vacibdir

Yetkin insanın Ramazanda iftardan başlayaraq hər gün maye ehtiyatlarının qarşılınması vacibdir. Xüsusilə su, tezə sıxılmış meyvə şirələri və ayran içmək çox vacibdir.

Sürətlə yeməyin

Yediklərinizi yavaşca yemək, loxmalarnızı yaxşıca çeynədikdən sonra udmaq, iftardan 1-2 saat sonra yürüşə çıxmaq yediynizin həzm olunmasına kömək edəcək və ürək-damar sistemi üçün faydalı olaçaq.

Diabet xəstələri üçün qidalanma həyatı önəm kəsb edir, həkimizə müraciət etmədən oruc tutmayın

Diabet xəstələri tez-tez və ya az-az qidalanaraq, protein tərkibi yüksək və kalori nisbəti aşağı olan pəhrizlə sağlam ola bilər. Diabetik xəstələr uzun müddət ac qaldıqda, hipoglikemiya adlanan aşağı qan təzyiqi ilə əlaqədar problemlər yaşayırlar. Sadəcə dərmanlarla, pəhrizlə nəzarət edildikdən diabet xəstələr də oruc tuta bilərlər. Lakin insulindən istifadə edən diabetik xəstələrin oruc tutması ciddi problemlərə səbəb ola bilər. Xüsusilə uzun və çox isti günlərdə təsadüf edən aylarda diabet, ürək və təzyiq xəstələri və hamilə qadınlar oruc tutmaqda israr etməməli və vəziyyəti həkimlə müzakirə etməlidirlər.

Q. Pıraliyev həkim

Aprəl döyüşlərindən 4 il keçir

RAYON RƏHBƏRİ ŞƏHİD MƏZARLARINI ZİYARƏT ETDİ

Həmin ayın ilk günlərindəki bir neçə günlük qanlı döyüşlər xalqımızın şanlı qəhrəmanlıq tarixinə qızıl hərfilərlə yazıldı. İgid əsgərlərimiz, mərd zabitlərimiz həmin günlərdə sözün əsl mənasında rəşadət nümunələri göstərərək düşməne vay verdilər. Sevindirici, fəxr edirik ki, bu döyüşlərdə Neftçalanın igid oğulları da fəal iştirak edərək Vətəne layiq övlad olduqlarını bir daha sübut etdilər. Həmin qanlı döyüşlərdəki şücaətlərinə görə mayor Samid Gülağa oğlu İmanov Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Elimdər Səlimxan oğlu Səfərov isə "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə 3-cü dərəcəli medal"la təltif olundu.

Abidəsinin məzarı and yerimizdir. Rayonun sakinləri, məktəblilər, icra

Aprəlin 2-də rayon hakimiyyətinin başçısı hörmətli Mirhəsən Seyidovun buraya və Neftçala şəhər qəbristanlığında Milli Qəhrəman mayor Samid İmanovun məzarı önünə gəlməsi də şəhidlərimizə olan ehtiramdan irəli gəlirdi. Rayon rəhbəri hər iki abidə önünə tər çiçəklər düzdü, Vətənimizin azadlığı, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canlarını qurban verən şəhidlərimizə ehtiramını bildirdi.

abidəsi önünə tər çiçəklər düzür, onların əziz xatirəsini ehtiramla anırlar. Aşağı Qaramanlı kəndində Aprəl şəhidlərimizin və bütövlükdə Qarabağ şəhidlərimizin şərəfinə ucaldılan layiqli abidə də müntəzəm ziyarət olunan müqəddəs and yerlərimizdəndir.

Aprəlin 2-də rayon hakimiyyətinin başçısı hörmətli Mirhəsən Seyidovun buraya və Neftçala şəhər qəbristanlığında Milli Qəhrəman mayor Samid İmanovun məzarı önünə gəlməsi də şəhidlərimizə olan ehtiramdan irəli gəlirdi. Rayon rəhbəri hər iki abidə önünə tər çiçəklər düzdü, Vətənimizin azadlığı, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canlarını qurban verən şəhidlərimizə ehtiramını bildirdi.

Şəhid ailələri ikiqat sevinc yaşadı

Hər il Novruz gələndə təkcə insanlar özləri sevinmirlər, həm də layiqli, dəyərli hədiyyələrlə başqalarını sevindirirlər, onların qəlbində sonsuz fərəh hissi yaşadırlar. Əziz bayramın məramı, xüsusiyyəti belədir. Mərhəmət, qayğı, humanizm onun ən ali keyfiyyətləridir. Bunu dövlətimiz də layiqincə dəyərləndirir. İnsanlara sonsuz sevinc, fərəh bəxş edən bir çox humanist tədbirlərin məhz Novruz ərafında keçirilməsi, dəyərli, layiqli hədiyyələrlə insanların sevindirilməsi də bununla bağlıdır.

Bu il də belə oldu. Şəhid ailələri və Qarabağ əlləri üçün tikilən 10 fərdi yaşayış evində işlər məhz Novruz bayramına bir neçə gün qalmış tamamlandı. Bu münasibətlə təşkil olunan tədbirdə rayon icra hakimiyyətinin başçısı hörmətli Mirhəsən Seyidov və Dövlət Sosial Müdafiə Fondu rayon şöbəsinin müdiri Zəfər Nəzirov evlərin sənədlərini və açarları sahiblərinə — şəhid ailələri Maral Babayevaya, Lazım Nuriyevə, Sitara Mustafayevaya, Şəfqət Kərimovaya, Fizzəxanım Kərimovaya, Siyasət

Əskərova, Naibə Piraliyevaya, Gülməmməd Əliyevə, İlqar Qarabağ əlləri Səməd Musayevə, Elşən Bəşirova təqdim etdilər. Sonra

Abasallı kənd sakini, şəhid atası Gülməmməd Əliyev fikirlərini belə ifadə etdi:

— Oğlum Həsən atamın adını daşıdığından onu çox istəyirdik. Amma fələk başqa cür saydı. Oğlum Həsən Qarabağ uğrunda gedən qanlı döyüşlərdə mərdliklə həlak oldu. O, kəndimizin ilk şəhidi idi. Övlad dağı çətin olsa da, təsəllimiz dövlətin bizə göstərdiyi qayğı və diqqətdir. Bu qayğının hər zaman hiss edirik. Belə əziz gündə verilən bu layiqli hədiyyələr də şəhid ailələrinə, Qarabağ əllərinə göstərilən qayğı və diqqətdən irəli gəlir. Buna görə dövlətimizə, dövlətimizin başçısına cənab İlham Əliyevə ürəkmin minnətdarlıq. Arzu edirik ki, tezliklə Qarabağ döyüşünü açıqlan, müharibə sona yetsin, torpaqlarımızı geri qaytsın. Hər dəfə kiminsə övladı şəhid

Maral Babayevanın evində çay süfrəsi ətrafında səmimi söhbət oldu. Rayon rəhbəri hörmətli Mirhəsən Seyidov onların fikirlərini dinlədi, qayğı və ehtiyacları ilə maraqlandı. Bayram ərafında belə gözəl hədiyyə ailələrin hamsına ikiqat sevinc bəxş etmişdi.

olanda bizim də üreyimiz ağrıyır. O ağırları, acıları yaşadığımızı görə onların dərdini daha dərindən duyuruq. Ona görə ən böyük arzumuz sühüldür, amin-amanlıqdır, insanların da im dinc şəraitdə yaşamasıdır.

Aztəminatlı ailələrə bayram sovqatları

Novruzun ən yaxşı xüsusiyyətlərindən biri də evlərdə, ailələrdə bayram süfrələrinin hazırlanması, hər bir şəxsın bu əziz günü öz evində, ocağı başında qarşılamasıdır. Son illər əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilsə də, müəyyən aztəminatlı ailələr qalmaqdadır. Ünvanlı dövlət sosial yardımlar və digər köməkliklər də məhz belə ailələrə edilir. Belə aztəminatlı ailələr əziz bayram ərafında da diqqətdə olmuşdular. Rayon icra hakimiyyətinin köməyi ilə hazırlanan ərzaq bağlamaları inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklər vasitəsilə həmin ailələrə çatdırılmışdır. Bununla yanaşı ərazilərdəki fəaliyyətlər də göstərdikləri maddi yardımları ilə aztəminatlı ailələri sevindirmişlər.

Aztəminatlı ailələrə ən böyük dəstək isə həmişə ehtiyacları yanında olan Heydər Əliyev Fondu tərəfindən gəlmişdir. Ötən illərdə olduğu kimi fond bu il də hazırladığı bayram sovqatı ilə ünvanlı dövlət sosial yardım alan 575 aztəminatlı ailəni sevindirmişdir. Göndərilən sovqatlar Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun rayon təşkilatının əməkdaşları tərəfindən ünvanlı ailələrə çatdırılmışdır.

Aztəminatlı ailələr əziz gündə göstərdikləri köməyə, qayğı və diqqətə görə Heydər Əliyev Fondunun rəhbərliyinə və rayon rəhbərliyinə özlərinin səmimi minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

Heydər Əliyev Mərkəzində "Dost Xonçası" aksiyası

Fəaliyyətləri dövründə hər zaman onların bir şüarı olub: Ulu öndər Heydər Əliyevin irsini, siyasi kursunu təbliğ etmək, onun ideyalarını cəmiyyət arasında yaymaq.

Xeyirxahlıq, mərhəmət Azərbaycan xalqına xas insani keyfiyyətlərdir və bu müsbət xüsusiyyətlərimiz əsrlər boyu mədəniyyətimizin inkişafında öz əksini tapmış və gələcək nəsillərə ötürülmüşdür. Antik yunan filosofu Platon zamanında yazdığı ki, ədalət, müdriklik və qanunun bir yerdə olacağı zaman bəşəriyyət xoşbəxtliyə qovuşacaqdır. Ümmətimillilərin Heydər Əliyev də özünün təkmil dövlətçilik fəlsəfəsində bu üç dəyəri bir araya gətirməklə siyasi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində humanizm, sosial ədalət və insanpərvərlik prinsiplərinə əsaslanmış, milli və bəşəri ideallara bağlı olmuşdur. Ulu öndərimiz hər bir fərdin marağı və mənafeyinin, qanuni hüquqlarının müdafiəsini dövlət başçısı vəzifəsi saymışdır. Dahi liderin mütarəqqi ideyaları milli inkişaf prosesində bizim üçün mayak rolunu oynayıb.

məkəndə gözəl nə var bu dünyada? Şəfqət və mərhəmət qatı ürəkləri yumşaldan, nifrətin yerinə sevgini gətirən, insanları bir-

birinə yaxınlaşdırən bir hissirdir. Ele sadəcə bizim bu meyarlara sadıq qalaraq rayonumuzda fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev Mərkəzinin əməkdaşları və "Könüllü qrupu"nun üzvləri keçən ildə olduğu kimi, bu il də ləxır çarşənbədə "Bölüşsək, tox olarıq, bölünərsək, yox olarıq" şüarı altında "Dost Xonçası" aksiyasına qoşuldu. Rayonun "Köhnə qəsəbə" və Bankə qəsəbəsində yaşayan 8 ailəni sevindirib, neçə-neçə anasız, nənə himayəsində böyüyən uşağın xoşbəxt əziqlərinə səbəb oldular. Birlikdə ayıldılar, birlikdə cigiz filmlərinə baxdılar, hədiyyələrini təqdim etdilər... Onların gözlerindəki sevinci görmək, dilərindeki duanı eşitmək mərkəzin əməkdaşları, könüllülər üçün də xoş oldu.

Sonda Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Könül Məmmədova dedi: —İllər ötdükcə, qarşımıza yeni ideyalar, planlar çıxacaq, məqsədimiz xaraktercə dəyişə bilər, amma əsas amalmız-Neftçalaya, neftçalılara və bütövlükdə Azərbaycan xalqına xidmət etmək əməli dəyişməz olaraq qalacaqdır. Gəlin "mən" olmayaq, "biz" olaq! Axı Biz birlikdə güclüyük.

M.ƏHMƏDOV

Səngərində dayan mətin

Vətən oğlu—mərdlik qalan, Səngərində dayan mətin. Ayaqlarda tapdanmasın Heysiyyəti, layəqəti. Qoyma söne yanar odu Bu ölkənin, bu millətin. Dayağınan məmləkətin, Səngərində dayan mətin! Göstər aprəl döyüşündə Yer titrədən hünərini, qeyrətini. Düşməni görsün, anlasın ki, Böhtan atan, qara yaxan, Özgəsindən torpaq uman, Qonşusuna qənim olan Sonda olur özü badnam. Əsgər, düşməni hiyləsindən Baş çıxarmaq yaman çətin, Səngərində dayan mətin. Torpağında heç qalmasın Düşmənlərin ayaq izi.

Savaş üçün Vətənimiz Yetirəcək Samidləri, Mübarizi! Qəlbimizdən tez silinsin, Kədərimiz, həm ahımız. Qarabağda — Xankəndində Dalğalansın bayrağımız. Özgəsinin torpağında Ac qurd kimi vurnuxanlar Xocalıda qan tökənər — ev yıxanlar, Dünya niyə lənətləmir Belə qanlı cinayəti? Gözünüzdə tutacaqdır Çorəyimizin bəreketi. Dünən qonşu, həm də kirvə, Əllərinə düşdü girvə-Maskalandı, döndü yada, Əliqanlı bir cəllada. Qoy eşitsin hər bir diğə, Qulağında etsin sırğa.

Özün diri, ruhun ölü, Ordumuzun zəfərini, geci-tezi, Qarşılayacaq Göyçə gölü! Vətən oğlu, Atıldın sən döyüşlərə Bayrağın öpə-öpə. Murdarların tapdağından Təmizləndi Lələtəpə! Nifrətini, qəzəbini Yumruq ele, Endir yağı təpəsine. Düşməni görsün, anlasın ki, Qalib gələcək mümkündür deyil Korogulun nəvəsinə. Buna çatır həm hünərin, həm qeyrətin Səngərində dayan mətin. Nazim TEYMUROĞLU

Milli-mənəvi dəyərlərimiz — ən qiymətli sərvətimiz

Milli-mənəvi dəyərlərimiz xalqımızın min illərdən bəri qoruyub saxladığı, bizə əmanət etdiyi ən qiymətli sərvətdir. Xalqımızın, millətimizin kimliyi, hansı keyfiyyətlərə malik olması məhz bu dəyərlə ölçülür. Biz başqa xalqlardan, millətlərdən bu dəyərlərimizlə seçilir, fərqlənirik. Müdrik babalarımız onları necə qoruyaraq bizə çatdırıblarsa, biz də eyni məsuliyyətlə hifz etməliyik, gələcək nəsillərə ötürməliyik.

Milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması üçün ən mühüm məsələyə calb edərk deməkdir: "Hesab edirik ki, bizim milli dəyərlərimizlə, milli ənənəvi dəyərlərimizin qorunması ilə bağlı qanunvericilik bazası daha da geniş olmalıdır... Gənclər milli ruhda tərbiyə almalıdırlar, xarici təsir altına düşməməlidirlər, xüsuslə indiki internet dövründə..."

Yeri gəlmişkən deyək ki, Prezident İlham Əliyev öten il ilk elm mərkəzimiz olan Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyində söylədiyi nitqində də bu məsələyə çox ciddi şəkildə toxunmuşdu, aidiyyəti qruplara özünün iradlarını bildirmişdi, dəyərli təkliflərini, tövsiyələrini bildirmişdi. Bizim üçün ən dəyərlisi o idi ki, dövlətimizin başçısı gələcək təhlükəni qabaqcadan duyaraq narahatlığını ifadə etmişdi, lazımı qrupları daha sayıq olmağa səsləmişdi. Bildirmişdi ki, xalqımızın tarix boyu yaratdığı milli-mənəvi sərvətlər, mədəni irs nainki qorunmalıdır, eyni zamanda bu qiymətli irsin dünyada tanınması üçün geniş iş aparılmalıdır.

Yaşlı nəsillə xüsusi qayğı və diqqətlə yanaşmağın vacibliyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev buna hər addımda sadıqdır, hər işdə nümunə göstərir. Bunu aydın görmək üçün dövlət başçısının görüşlərinə nəzər yetirmək kifayətdir. İlk növbədə yaşlı nəslin nümayəndələrinə yanaşan, onları dinləyən, qayğı və ehtiyacları ilə maraqlanan Prezident haqlı olaraq deyir: "Yaşlı nəsillə qayğıni sözdə, dilde yox, əməldə göstərməliyik, onları qorunmalıyıq, xəstəlik müddətində daha diqqətli olmalıyıq". Koronavirus pandemiyasının tüğyan etdiyi, çox ciddi çətinliklərin yarandığı bir vaxtda yaşlı nəsli düşünmək, onların qorunmasını ön plana çəkmək əsl mənəvi böyüklükdür.

Milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında, dünya Prezident həmişə dinlərarası, mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafı ilə bağlı Azərbaycanda bir sıra tədbirlər həyata keçirir. Keçən ilin sonunda həyata keçirilən dünya dini liderlərinin II Zirvə Görüşündə səslənən fikirlər bir daha sübut etdi ki, Azərbaycan qədr milli-mənəvi məsələlərə ciddi məşğul olan və ciddi nəticələr hasil edən ikinci bir ölkə yoxdur.

Həqiqətən də ölkə başçısının sərəncamı ilə respublikamızda müxtəlif dini ziyarətgahların, məscidlərin təmir edilməsi, mədəni irsin qorunması sahəsində uğurlu nəticələr əldə edilmişdir. Ölkəmizdə keçirilən folklor və musiqi müsabiqələrinin ənənəvi xarakter alması, milli mətbəxinin nümayiş, məhsul bayramlarının keçirilməsi, el adət və ənənələrinin qorunması Prezidentimizin xalqın həssas dəyərlərinə nə qədər məhəs yanaşmasının parlaq nümunəsidir.

Bütün dünyanı təhdid edən koronavirus xəstəliyinə qarşı mübarizədə Prezident özü nümunə göstərdi. O, xəstəliyin ölkəmizdə yayılmaması üçün qabaqcıllıq tədbirlər gördü. Nazirət Kabineti yanında xüsusi Operativ Qərargah yaradırdı. Ən vacib tibbi avadanlıqların alınmasına, tibbi laboratoriyaların ölkəyə gətirilməsinə və digər zəruri tədbirlərin görülməsinə nail oldu. Həkimlərə maddi və mənəvi dəstək göstərdi. Özünün illik əmək haqqını xəstəliklə mübarizə üçün lazımı avadanlıqların alınmasına sərf etdi. Karantin rejiminin tətbiqi, Koronavirusla Mübarizəyə Dəstək Fondunun yaradılması, ölkə iqtisadiyyatının tənzimlənməsi üçün 1 milyard manat vəsaitin ayrılması və görülən digər tədbirlər həqiqətən tədqirəlayıqdır.

Nazim SAYILOV, Yuxarı Qaramanlı kəndi, müəllim

"Gündoğar" a abunə yazılışı davam edir

Diqqətinizə çatdırırıq ki, respublikamızın digər mətbuat nümunələri kimi "Gündoğar" qəzetinin əsas maliyyə mənbəyi də abunədir. "Gündoğar" qəzeti də abunədən toplanan vəsait hesabına çap olunur və rayon ərazisində yayılır. Ona görə sizi bu dəfə də öz doğma qəzetinizə - "Gündoğar" a fəal dəstək verməyə çağırıyıq. Və inanırıq ki, bu kampaniya dövründə də ondan köməyinizi əsirgəməyəcəksiniz. Abunə yazılışı redaksiyada və "Kapitalbank"ın Neftçala filialında həyata keçirilir. 1 illik abunə qiyməti 40 (qırx), 6 aylıq abunə qiyməti isə 20 (iyirmi) manatdır. Əlaqə telefonumuz: 3-44-03, mobil: (050) 333-72-30; (055) 669-56-71

Müdrük kəlamlar

Sanma ki, dərd tək sənə var! Səndəki dərdləri nemət sayanlar var! Yaxşı danışmaq sərvəti çoxaldar, ruzini artırır, ölümlü gecikdirər, ailə yanında istəklilə edər və onu cənnətə daxil edər. Sədəqə var-dövləti artırır. Bir çox bədbəxt insan-lar var ki, ecəlləri çatıb, amma onlar hələ də mal-dövlət toplaqla məşğuldurlar. Həyası olmayanın imanı olmaz. Təbəllik — axirəti puç edər. ... Ah, bizim üçün təkrar dünyaya gəlmək mümkün olsaydı, əlbətdə, möminlərdən olardıq. Toplayan: İmamverdi Zeynalov

Xolqarabucaq kənd sakini Xankişi Əlirza oğlu Həsənovun adına verilmiş 26 mart 1998-ci il tarixli, 24 nömrəli qeydiyyat vəsiqəsi (kitab 11, səhifə 7) itdiyinə görə etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN! Neftçala Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının kollektivi rayon səfərbərlik və çağırış şöbəsinin rəisi Tofiq Mehtiyevə atası **DÖVLƏT MEHTİYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir. Neftçala Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının kollektivi iş yoldaşları Əliheydr Qarayevə, atası **QAFUR QARAYEVİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir. Neftçala Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının kollektivi keçmiş iş yoldaşları Dilavər Əliyevə atası **ZƏHRA XANIMIN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.